

DET KONGELIGE
MILJØVERNDEPARTEMENT

KOPI

Fylkesmannen i Vestfold
Postboks 2076
3103 Tønsberg

 Statens vegvesen	
Reg. dato:	22 SEPT 2010 2010 045666-5
Saksnr.:	~~2010010281-70~~
Arkivnr.:	~~52~~ 322

Deres ref
2007/648

Vår ref
200901777-/KNO

Dato 17 SEPT. 2010

Innsigelse til kommunedelplan for E18 Bommestad - Sky - Larvik kommune

Saken er i henhold til § 20-5, femte ledd, i plan- og bygningsloven av 1985, sendt Miljøverndepartementet til endelig avgjørelse fordi Statens vegvesen Region sør har innsigelse til planen.

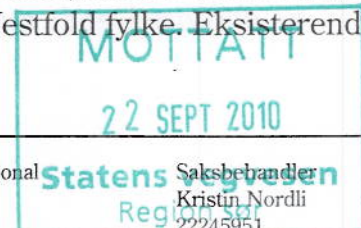
I medhold av plan- og bygningsloven av 1985, § 20-5, femte ledd, godkjenner Miljøverndepartementet kommunedelplanen for E18 Bommestad – Sky, alternativ 3Y (lang tunnel), i samsvar med Larvik kommunestyres vedtak av 30. mars 2009. Departementet finner at kostnadene ved lang tunnel er akseptable i forhold til nytteverdien for byutvikling, støy, bomiljø og befolkningens tilgang til rekreasjonsområder.

Innsigelse fra Statens vegvesen Region sør er dermed ikke tatt til følge. Innsigelse fra Fylkesmannens miljøvernavdeling og Vestfold fylkeskommune mot alternativ 3X er samtidig tatt til følge.

Kommunen kan etter dette legge den bearbejdede løsningen 3Z til grunn for det videre arbeidet med reguleringsplanen.

Bakgrunn for saken

Kommunedelplanen skal legge til rette for bygging av ny E18 i Larvik kommune på strekningen Bommestad til Sky. Strekningen er på ca 7 km. Prosjektet er et av mange delprosjekter som inngår i bygging av en ny E18 gjennom Vestfold fylke. Eksisterende

Postadresse
Postboks 8013 Dep
0030 Oslo

Kontoradresse
Myntgt. 2
postmottak@md.dep.no
www.miljo.no

Telefon
22 24 90 90
Org no.
972 417 882

Avdeling for regional
planlegging
Telefaks
22 24 95 60

Saksbehandler
Kristin Nordli
22245951

veg på strekningen har en trafikkmengde og ulykkesfrekvens som medfører behov for 4-felts veg. Konflikten i saken gjelder valg av kort eller lang tunnel forbi Haga.

Etter en grundig prosess med flere høringer og bearbeiding av løsninger ble det lagt ut to hovedalternativer 3X og 3Y til offentlig ettersyn med frist for uttalelse 31. desember 2008. Alternativene er like fra Bøkeskogen og sørover mot Farriseidet og Martineåsen. Fra Månejordet og nordover består forskjellen i at det ene alternativet 3Y har en ca 1 km lang tunnel under deler av boligområdene ved Haga. Det andre alternativet 3X innebærer at ny E18 trekkes ca 70 meter lengre vekk fra boligområdene ved Haga, og legges i en kort tunnel på ca 80 meter forbi Trollsteinen barnehage og i bru over Breimyr. Alternativet medfører behov for støydempende tiltak.

Statens vegvesen region sør fremmet i brev av 12. desember 2008 innsigelse til alternativ 3Y med lang tunnel. De mener at de miljømessige fordeler og den forbedrede måloppnåelsen ved lengre tunnel ikke forsvarer de økte investerings- og driftskostnadene. Forskjellen i investeringskostnadene mellom alternativene ble i 2008 beregnet til 150 millioner kroner, og totalkostnad for henholdsvis 3X og 3Y 1800- og 1950 millioner kroner. Nye beregninger i 2009 viser at alternativ 3Y vil koste 2020 millioner kroner, og at forskjellen mellom alternativene har økt til 225 millioner kroner. De økte kostnadene skyldes hovedsaklig at reguleringsplanprosessen har vist behov for flere løsmassetunneler enn tidligere antatt.

Fylkesmannens miljøvernavdeling opprettholdt i sitt brev av 12. desember 2008 tidligere innsigelser til alternativ med kort tunnel. Innsigelsen er begrunnet i at vegen vil gå nær bolig- og friluftsområder. Dette medfører overskridelser av støygrensene i for bolig- og rekreasjonsområder slik de framgår av T-1442, og kvalitetskrav til lekeområder slik de framgår av rikspolitiske retningslinjer for å styrke barn og unges interesser i planleggingen.

Vestfold fylkeskommune fremmet i brev datert 15. desember 2008 innsigelse til alternativ 3X. De viser til at dette er den parsellen langs E18 mellom Drammen og Kristiansand som har lengst nærføring til befolkningen, og at løsningen med lang tunnel derfor er det eneste alternativet som ivaretar hensynet til bomiljø og rekreasjonsområder på en fullt ut tilfredsstillende måte.

Mekling i saken ble avholdt den 25. mars 2009. Meklingen førte ikke fram og partene opprettholdt sine innsigelser.

Kommunestyret i Larvik vedtok den 30. mars 2009 kommunedelplan med konsekvensutredning for E18 Bommestad – Sky alternativ 3Y, med en lang tunnel på ca 950 meter forbi Haga. Kommunens vedtak er begrunnet i at 3Y er det eneste alternativet som i dag og i framtida ivaretar hensynet til bomiljø og viktige rekreasjonsområder på en tilfredsstillende måte. Kommunen anser at alternativ 3X med en kort tunnel på ca 80

meter vil gi en betydelig støybelastning på boliger, barnehage og de store friluftarealene som utgjør nærområdet til byens befolkning.

Fylkesmannen i Vestfold har oversendt saken ved brev av 07. mai 2009 uten tilrådning. De mener dette er en viktig prinsipp sak som må avgjøres av Miljøverndepartementet.

Befaring og møte i saken ble avholdt 23. september 2009. Tilstede var representanter fra Larvik kommune, velforeninger, Fylkesmannen i Vestfold, Vestfold Fylkeskommune, Vegdirektoratet, Direktoratet for naturforvaltning, Statens forurensningstilsyn, Samferdselsdepartementet og Miljøverndepartementet.

Samferdselsdepartementet har i brev av 04. november 2009 avgitt uttalelse til saken. De viser til at alternativ 3X innebærer en vesentlig forbedring i støynivå i forhold til dagens situasjon både ved barnehagen og ved lekeområdene, og at kravene i T-1442 vedrørende støy i bolig og uteområder er ivaretatt. Hensyn til barn og unges interesser i planleggingen er etter deres vurdering ivaretatt i forhold til miljøkvalitet. De viser videre til at mulighetene for å krysse E18 fra boligområdene ved Haga til Vestmarka blir forbedret med alternativ 3X da det blir flere kryssingsmuligheter enn i dag. Samferdselsdepartementet kan derfor ikke se at merkostnadene som følger av å velge alternativ 3Y med lang tunnel forbi Haga kan forsvares i forhold til nytteverdien av en slik løsning. De er uenige i fylkesmannens tolkning av T-1442, og mener at retningslinjenes føringer for stille områder ikke kan brukes i områder som alt er støyutsatt. De ber om at Miljøverndepartementet foretar en prinsipiell avklaring i forhold til dette.

Samferdselsdepartementets konklusjon er at de miljømessige fordelene knyttet til støy og friluftsliv ved lengre tunnel ikke forsvares en økt investeringskostnad på 225 millioner kroner. De viser videre til at tunnel erfaringsmessig er 4-8 ganger dyrere å drifte per løpemeter enn veg i dagen.

Direktoratet for naturforvaltning viser i sin uttalelse av 21. oktober 2009 til at alternativ 3Y ivaretar nærområder og tilgjengelighet til marka på en balansert og tilfredsstillende måte, og at dette alternativet gir en god oppfølging av nasjonal politikk for nærområder og marka ved byer og tettsteder. De mener alternativ 3X vil føre til en uakseptabel miljøtilstand for store bydeler i Larvik. Alternativet lar E18 gå i dagen gjennom nærområder og avskjærer sammenhengen til marka over en 2,5 km lang strekning langs boligområdene fra Nanset til Bommestad,

Statens forurensningstilsyn (SFT) viser i sin uttalelse av 20. oktober 2009 til at kommunen i sin arealplanlegging verken har kartlagt stille områder i kommuneplanen, eller definert områdene ved Haga som stille område i reguleringsplanen. Områdene kan derfor ikke ansees som stille områder i henhold til støyretningslinjen. Retningslinjens anbefalinger om støy ivaretas dermed i alternativet 3X med kort tunnel. SFT viser også til at støykravene er ivaretatt i forhold til støyfølsom bebyggelse og uteområder. SFT

støtter derfor innsigelsen til Statens vegvesen når det gjelder støy, men viser til at andre miljøforhold som barrierevirkning og barn og unges interesser kan komme i betraktning når helheten skal vurderes.

Miljøverndepartementets vurdering

Departementets rolle i innsigelsessaker er å fatte endelig vedtak i plansaker der det er konflikt mellom kommunen og fylkeskommunen eller statlig sektormyndighet. Det må foreligge nasjonale eller viktige regionale interesser for at departementet skal kunne overprøve de lokalpolitiske prioriteringene. Avveining av ulike lokale interesser er foretatt gjennom den kommunale planprosessen.

De nasjonale interessene i denne saken gjelder i hovedsak om en kostnadsøkning på om lag 225 millioner kroner for en lang tunnel kan forsvares ut fra nasjonale og regionale interesser.

Miljøverndepartementet er enig med Samferdselsdepartementet og Statens forurensningstilsyn sin tolkning av støyretningslinjen T-1442. Vurderer man anbefalte støygrenser isolert i forhold til støyfølsom bebyggelse og uteområder, er disse ivaretatt for begge alternativene. Departementet slutter seg også til at retningslinjenes føringer for stille områder ikke kan brukes direkte i denne saken, da kommunen ikke har kartlagt stille områder. Departementet vil likevel bemerke at det er få kommuner som har definert stille områder i sine kommuneplaner og fastsatt støykrav i friområder. Mangel på slik kartlegging bør derfor ikke brukes som hovedargument for å avvise ønske om bedre miljøkvalitet i uteområder. I støyrapporten fra Sweco datert 31. oktober 2008, framgår det at alternativ 3Y gir en bedre støysituasjon. Anslagsvis 60 flere boliger får støynivå ved fasade (uten lokale støyskjermingstiltak) under L_{denA} 55 dBA, og at ytterligere 400 dekar uteområder og viktige nærrekreasjonsområder for befolkningen i Larvik får redusert støynivået til under 45 dBA. Miljøverndepartementet mener at denne forbedringen må vektlegges i en helhetsvurdering, selv om anbefalte støygrenser i T-1442 er ivaretatt for begge alternativ.

Miljøverndepartementet viser til kommunens ønske om en løsning som vil redusere støyen i boligområdene og ved barnehagen, og heve kvaliteten på natur- og friluftsopplevelsene i Hagaområdet. Vestmarka er et viktig rekreasjonsområde for byens befolkning og har et velutviklet nettverk av stier og løyper. Vi viser også til Vestfold fylkeskommunes uttalelse om at dette er den parsellen langs E18 mellom Drammen og Kristiansand som har lengst nærføring til befolkningen, og at løsningen med lang tunnel derfor er det eneste alternativet som ivaretar hensynet til bomiljø og rekreasjonsområder på en fullt ut tilfredsstillende måte.

Alternativ 3Y med en tunnel på 950 meter vil knytte naturen sammen på begge sider av E 18 og bidra til at området oppleves som et sammenhengende grøntområde. Videre vil eksisterende friområder på østsiden av E18 som er viktige lekeområder for barn og

unge, få en betydelig heving i miljøkvalitet. I dag er disse områdene belastet med støy- og luftforurensning.

Departementet vektlegger videre at Larvik kommune har en klar strategi i forhold til byutvikling med transformasjon av sentrumsområdene og tilrettelegging for økt vekst innenfor bygrensene. Kommunen planlegger nye boligområder nordøst i Larvik, blant annet ved Hovlandbanen, og både eksisterende og nye boligområder vil ha stor nytte en god tilgang til bymarka.

Stortingsmelding nr. 23 (2001-2002) om bedre bymiljø legger vekt på at nye investeringer i byområder bør brukes til å forbedre bymiljøet. De fysiske strukturene i byer og tettsteder består av utbyggingsmønsteret, senterstrukturen, transportstrukturen og grønnstrukturen.

Det framgår av stortingsmelding nr. 26 (2006-2007) "Regjeringens miljøpolitikk og rikets miljøtilstand" at byer og tettsteder skal utvikles slik at miljø, livskvalitet og helse fremmes gjennom god stedsforming og boligkvalitet, tilgjengelige utearealer med høy kvalitet og sammenhengende grønnstrukturer med gode forbindelser til omkringliggende naturområder.

Departementet mener at alternativ 3Y gir den beste løsningen i forhold til langsiktig byutvikling i Larvik. Departementet mener at den samlede miljøgevinsten av å bygge lang tunnel ved Haga, som gir god tilgjengelighet til friluftsområdene og redusert støybelastning, forsvares de økte kostnadene. Vi viser også til at alternativ 3Y vil øke kommunens handlefrihet og mulighet for byutvikling og bedre befolkningens tilgang til friluftsområdene.

Miljøverndepartementet finner at merkostnadene på 225 millioner kroner kan forsvares. Det legges vesentlig vekt på kommunens, fylkeskommunens og fylkesmannens samlede vurdering om at 3Y er det beste alternativet av hensyn til byutvikling, nærmiljø og friluftsliv.

Miljøverndepartementet kommer etter dette til at det foreligger en overvekt av nasjonale hensyn som innebærer at innsigelsen fra Statens vegvesen ikke tas til følge.

Forslag til vegtrasé alternativ 3Y er vurdert etter miljøprinsippene i naturmangfoldlovens kapittel 2. Tiltakets konsekvenser for naturmiljøet er utredet. Vegtraséen vil berøre Nordbytjern, en lokalitet hvor det er registret spissnutefrosk og liten salamander, samt en piggsopp. Begge amfibiene er kategorisert som nær truet i Rødlista for 2006. Piggsoppen er funnet vest for dammen og lengre unna vegtraséen. Det er i forslag til bestemmelser satt krav om at en ny dam skal planlegges sammen med fagkyndige slik at biotopen kan opprettholdes. Miljøverndepartementet anser at kunnskapsgrunnlaget om naturmangfoldet er tilstrekkelig til å fatte vedtak i foreliggende sak. Videre er krav om erstatningsdam i samsvar med naturmangfoldlovens

krav om at tiltakshaver skal hindre og begrense skade på naturmangfoldet. Disse vurderingene vil også gjelde for alternativ 3Z.

Vedtak

I medhold av plan- og bygningsloven av 1985, § 20-5, femte ledd, godkjenner Miljøverndepartementet kommunedelplanen for E18 Bommestad – Sky, alternativ 3Y (lang tunnel), i samsvar med Larvik kommunestyres vedtak av 30. mars 2009. Departementet finner at kostnadene ved lang tunnel er akseptable i forhold til nytteverdien for byutvikling, bomiljø og befolkningens tilgang til rekreasjonsområder.

Innsigelse fra Statens vegvesen Region sør er dermed ikke tatt til følge. Innsigelse fra Fylkesmannens miljøvernavdeling og Vestfold fylkeskommune mot alternativ 3X er samtidig tatt til følge.

Kommunen kan etter dette legge den bearbejdede løsningen 3Z til grunn for det videre arbeidet med reguleringsplanen.

Kommuneplankartet med påstemplet godkjenning fra departementet følger vedlagt.

Kommunen er orientert om departementets vedtak ved kopi av dette brevet.

Med hilsen

Erik Solheim

Erik Solheim

Kopi:

Larvik kommune
Vestfold fylkeskommune
Samferdselsdepartementet
Statens vegvesen Region sør
Vegdirektoratet
Klima- og forurensningsdirektoratet
Direktoratet for naturforvaltning